

IBDISWe know
books

Katherine Marsh este o autoare premiată, care a scris romane pentru cititori de gimnaziu. Printre acestea se numără *Anul pierdut*, carte finalistă pentru National Book Award; *Nowhere Boy* (Băiatul de nicăieri), carte câștigătoare a Middle East Book Award; și *The Night Tourist* (Turistul nopții), volum premiat cu Edgar Award la categoria „Cea mai bună carte de mister pentru tineri“.

Cărțile lui Katherine Marsh au fost selecționate pentru clubul de lectură Junior Library Guild, au apărut pe listele cu cărți însemnate întocmite anual de *New York Times* și de American Library Association, precum și pe alte liste de carte importante din Statele Unite. Volumele ei au fost traduse în peste 16 limbi.

Fostă jurnalistă și șefă de redacție a publicației *The New Republic*, Katherine locuiește în Washington, DC, împreună cu soțul ei, cei doi copii și cu o uimitoare varietate de animale de companie.

Maria Skliarova este o artistă din Harkov, Ucraina. A studiat fizică nucleară, însă în ultimii ani a lucrat ca ilustratoare de editoriale și coperte de cărți. A colaborat cu publicații și edituri precum *Wired*, *Macmillan Publishing*, *The Baffler*, *Ukrainer*.

KATHERINE MARSH

ANUL PIERDUT

Traducere din engleză
de Alexandru Macovei

arthur

MATTHEW

Leonia, New Jersey, SUA
2020

Bestia Întunecată Ganon porni la atac. Am ațintit Arcul de Lumină spre centrul strălucitor al monstrului și-am sărit în aer. Am tras o săgeată, apoi încă una.

— Da, da! mă încurajă Zelda. Puterea lui Ganon slăbește!

Încă vreo câteva lovituri directe cu Arcul de Lumină și îi vin de hac celui mai mare și mai tare boss dintre toți, deblocând faza finală a jocului. Dar nu mai aveam decât o jumătate de inimă. Trebuia să mănânc ceva – și încă repede! – înainte să rămân fără vieți.

— Matthew?

Am început să scrolez prin meniul cu hrană. Mâncasem deja fripturile și aproape tot restul.

— Matthew! strigă mama, care stătea chiar deasupra mea.

— Vin, am răspuns eu, fără să mă mișc de pe canapeaua pe care eram încovrigat cu Switch-ul în mână.

— Trebuie să mai ieși și tu pe-afară.

Stai așa! Mai aveam o frigăruie de ciuperci.

— Joci *Zelda* de cinci ore, zise mama.

Am selectat frigăruia.

— Știu! Mi-am făcut temele de dimineață.

Nici măcar nu mințeam. De o lună întregă, de când COVID-ul închisese toate școlile, făceam „școală la distanță” din dormitor, dar de regulă cât profii zbierau la copii să-și deschidă camerele sau să nu se mai prostească pe chat, eu îmi terminam de făcut temele. Ceilalți erau și ei blocați acasă – școala, sporturile, petrecerile de zile aniversare, toate fuseseră anulate –, dar majoritatea prietenilor mei se puteau măcar întâlni pe la unul sau altul prin curte, simțindu-se normali pentru o oră, două. Eu nici măcar asta n-aveam voie să fac, pentru că în urmă cu câteva săptămâni mama o mutase pe străbunica de la căminul de bătrâni la noi acasă. Numele ei e Nadia, dar noi îi spunem GiGi (de la stră-bunica, evident).¹ Are o sută de ani, ceea ce înseamnă că nu ne putem asuma *niciun* risc când vine vorba de COVID, nici măcar să invit un prieten în curte.

— Nu-i vorba de asta, zise mama. Trebuie să revii și tu pe planeta Pământ.

¹ În original, GG [pronunțat Gigi], abrevierea cuvântului englezesc *great-grandmother* (n. tr.).

— Nu, mulțumesc, am răspuns eu.

Planeta Pământ era ultimul loc unde voiam să mă aflu. Eram, practic, în arest la domiciliu cu mama și GiGi. Să nu mă înțelegeți greșit – o iubesc pe GiGi. Când o vizitam cu mama la azil mereu avea grijă să îmi strecoare batoane 3 Muschetari. Nu fusese ea foarte vorbăreață nici înainte de infarct, dar nu-mi păsa prea tare; stăteam și ne zâmbeam unul altuia cât timp mama le puneă asistentelor un milion de întrebări enervante să se asigure că o tratează cum trebuie. Faptul că se mutase cu noi n-o făcuse mai vorbăreață și nici nu mai zâmbea prea mult. Cea mai mare parte a timpului și-o petrecea privind la televizor sau zgâindu-se posomorâtă în gol. Uneori, când mai avea câte-un Zoom cu colegii, mama mă puneă să îi duc masa lui GiGi, chestii ciudate, cum ar fi fulgi de ovăz cu prune înăbușite. Era de fiecare dată o ușurare să mă întorc la canapeaua din sufragerie și la *Zelda*. Link, avatarul meu, se trezise la viață după o sută de ani și avea misiunea de a-și recăpăta amintirile pierdute ca să poată elibera regatul Hyrule de sub stăpânirea Bestiei Întunecate Ganon. El se afla mereu în mișcare, călătorea dintr-un capăt într-altul al regatului adunând obiecte magice și luptând cu monștri, nu trăia aceeași deprimantă zi de pandemie la nesfârșit.

După ce am înfulecat frigăruia de ciuperci, nivelul de energie al lui Link a săltat imediat. Eram iar în joc. „Vin, *Zelda!*”

Am ridicat Arcul de Lumină, am țintit și...

Și-atunci mama mi-a smuls Switch-ul din mână.

Am urlat și-am sărit în picioare. Dar cum zăcusem culcat atât de mult, glezna mi-a cedat și m-am împiedicat.

Mama oftă:

— Ți s-au atrofiat mușchii.

— Nu, nu, nu! Nu poți să faci asta! Aproape că am terminat *tot* jocul!

Expresia nu i se schimbă deloc. Oare de ce crezusem că asta ar fi putut însemna ceva pentru ea? Tata era cel care obișnuia să joace jocuri cu mine la el acasă – dar asta era înainte să plece la jobul lui mare și tare de la Paris.

Mama arătă cu degetul înspre ușa din spate:

— Afară!

Pe măsură ce gambele mi se întorceau la viață m-am gândit dacă să nu-i înșfac Switch-ul din mână și s-o iau la sănătoasa. Dar mama părea chiar mai pregătită de luptă decât Bestia Întunecată Ganon.

— Lasă-mă măcar să-mi salvez jocul, m-am rugat eu.

Dar nici vorbă ca mama să-mi dea pur și simplu Switch-ul.

— Spune-mi pe ce să apăs.

Nu exista nimic mai stresant decât s-o văd pe mama butonându-mi gadgeturile. Eram îngrozit că s-ar putea să-mi șteargă din greșală tot jocul, așa că am pus-o să-mi arate ecranul, ca să mă asigur că face ce trebuie.

— Cât timp trebuie să stau afară? m-am interesat eu.

Mă așteptam să înceapă cu o jumătate de oră, ca să mă pot tocmi cu ea până ajungeam la cincisprezece minute. Dar ea deja aranșase totul.

— Trebuie să dai fuga la magazin înainte să sune Jack și să-mi ia articolul la puricat. GiGi moțâie, așa că vreau să stai afară până mă întorc.

Mama era redactor la o revistă săptămânală condusă de un tip pe nume Jack, de care se plângea întruna.

— Sau aș putea sta înăuntru la *Zelda* și să fiu tăcut ca un șoarece? am propus eu.

— Bună încercare, zise mama, gesticulând cu Switch-ul prin aer. Ah, și iau asta cu mine.

— Țsta e abuz împotriva minorilor! am protestat eu.

Și nu glumeam decât pe jumătate. Ce ar fi trebuit să fac afară de unul singur? Am scos telefonul ca să-i dau un mesaj celui mai bun prieten al meu, Josh, să mă susțină moral – SOS. Mama mi-a luat Switch-ul.

— Și fără telefon afară, zise ea, întinzând cealaltă mână, ca să mi-l confiște. Vreau o ieșire „la aer“ fără niciun ecran!

S-a echipat cu mască, vizor de protecție și mănuși și m-a împins pe ușă, afară, lipsit de orice dispozitiv. În clipa aia, chiar o uram. Dar nu era ca și cum aș fi putut fugi pur și simplu să locuiesc cu tata. El luase jobul ăsta de corespondent la un ziar din Paris și, din cauza tâmpitului de COVID, granițele erau închise. Nu-l puteam vizita, iar el, dacă voia

să-și păstreze slujba, trebuia să rămână acolo – altfel, se putea să nu mai fie primit înapoi.

Aveam o curte decentă ca mărime, cu o prispă de lemn care ieșea din dreptul dormitorului de oaspeți / camerei lui GiGi, două mini porți de fotbal și un leagăn atârnat de-o cracă. Dar aloo?! Aveam treisprezece ani, nu șapte. Plus că datul cu șutul în minge de unul singur și-a pierdut foarte repede farmecul. M-am trezit întrând în garaj, unde speram să găsesc ceva de făcut. Atunci am zărit cutia pe care mi-o dăduse tata toamna trecută, înainte de-a se muta la Paris. Îmi zisese că era vorba de obiecte pe care le ținea în fostul lui apartament din Brooklyn și diverse echipamente sportive pe care nu le putuse lua cu el în avion.

Primul lucru pe care l-am văzut au fost mănușile noastre de baseball. A mea era cuibărită înăuntru celei mai mari, a tatei. Iar vederea lor m-a făcut să mă gândesc cum a fost toamna trecută, pe vremea asta. Eram cu tata în parcul Prospect, unde erau tone de oameni – niciunul nu purta mască sau vizieră de protecție și nici nu săreau în tufișuri ca să se ferească din calea trecătorilor. Se stătea, în schimb, la picnic, erau aclamați niște copii mici care jucau fotbal, se schimbau saluturi, iar câinii erau lăsați să se amușine unul pe altul. Tata și cu mine aruncam lejer mingea de la unul la altul, fără să vorbim, bucurându-ne pur și simplu de sunetul pe care îl scotea mingea când se lovea de mănușile noastre, bucurându-ne de soare, de mirosul de

frunze uscate. Dup-aia am mers pe jos până la Peppino, pizzeria asta care ne plăce amândurora, unde i-am văzut la televizor pe cei de la Yankees zdrobind echipa Red Sox și-am ras o pizza *extra large* cu *pepperoni*.

Amintirea zilei aleia mi-a pus o gheară în piept. Am ridicat mănușile și le-am scos una dintr-alta. Atunci am observat ce se afla sub ele: Arcul de Lumină.

Bine, bine, nu era el chiar Arcul de Lumină, dar era un arc adevărat, peste câteva săgeți împrăștiate. Vârfurile erau boante, dar, dacă te luai după avertismentul scris cu litere mari și roșii pe arc – NECESITĂ SUPRAVEGHEREA UNUI ADULT –, probabil că puteau face mai multe pagube decât obișnuitele săgeți cu ventuze pentru copii.

Am scormonit prin tomberonul cu materiale reciclate după niște cutii goale ca să-mi fac propria Bestie Întunecată Ganon sau Bestia Întunecată Cutianon, cum îl reboțezasem eu pentru că, ce să vezi, era făcut din... cutii. Dar mama, la fel ca restul omenirii speriate de COVID, făcuse provizii de fasole și supă la conservă ca pentru apocalipsă, prin urmare n-am găsit prea multe. A trebuit să folosesc cutii goale de Ensure – și nimic nu e mai înspăimântător ca un monstru făcut din shake-uri proteice pentru bătrâni – și chiar și-așa, nu avea niște dimensiuni impresionante. Ca să-i dau o statură mai impozantă am tras măsura de cafea metalică până la marginea terasei podite și i-am aranjat trupul de cutii pe ea. Apoi m-am retras cu Arcul de Lumină

în spatele unei mari tufe de azalee din fundul curții, prefăcându-mă că sunt Link și că Zelda mă îndeamnă să lupt.

— Hai, Link! Țintește părțile care strălucesc, am spus cu o voce pițigăiată, ca a Zeldei.

Caraghios, știu, însă a fost amuzant, mai ales când am sărit de după tufiș, am pus o săgeată în arc și i-am dat drumul. Bestia Întunecată Cutianon s-a prăbușit cu un zdrăngănit puternic și plăcut, cutiile rostogolindu-se pe terasă în toate direcțiile.

Dacă mă gândesc acum, probabil că asta a trezit-o pe GiGi. Dar în clipa aia, nu mă gândeam la ea deloc. Nu mă gândeam la nimic – la tata, la pandemie, la mama care-mi luase Switch-ul. Eram eliberat de toate astea, redevenisem un erou într-o misiune, cu soarta regatului în mâini. M-am repezit pe terasă, unde am adunat cutiile și-am reconstruit monstrul. Apoi m-am retras în spatele tufei de azalee și-am improvisat de unul singur o lungă discuție între Zelda și Link. Atât de tare m-am ambalat încât, atunci când am țâșnit în sfârșit din tufiș, am slobozit săgeata fără să mă mai uit unde trag. În primul moment, nu părea mare lucru – poate mi-aș fi dat o penalizare de jumătate de inimă pentru țintă proastă. Dar când am urmărit cu privirea traseul săgeții mi-am dat seama că urma să treacă de Bestia Întunecată Cutianon îndreptându-se drept spre GiGi, care stătea în cadrul ușii.

— GiGi! am strigat eu.

Era însă prea târziu. S-a auzit un *ding* puternic și în clipa următoare pantalonii îi erau plini de un lichid maroniu. Pentru o scurtă și foarte panicată secundă, înainte de a-mi aminti că sângele e roșu, nu maro, am crezut că mi-am omorât străbunica. Atunci am observat cutia de la picioarele ei. N-o nimerisem pe GiGi, ci cutia de Ensure cu aromă de ciocolată pe care-o ținea în mână.

GiGi și-a plimbat privirea de la mine la pantalonii mustind de Ensure și-a scos un mic chicot amuzat. Asta m-a speriat la fel de tare cât faptul că trăsesem în ea, deoarece GiGi nu râdea aproape niciodată.

— Îmi pare rău, GiGi! Îmi pare atât de rău! am strigat. Stai, mă duc după un prosop.

Chiar atunci, mașina mamei a tras pe alee. S-a auzit o portieră trântită și niște pași s-au grăbit în direcția mea. Am aruncat Arcul de Lumină în tufișuri. Sau cel puțin într-acolo ținteam când i-am făcut vânt și a aterizat la picioarele mamei.

Mamei i-a luat doar vreo două secunde să-și dea seama ce se întâmplase și să mă expedieze imediat în camera mea. O auzeam ajutând-o pe GiGi să se schimbe și bocănind în pivniță să-i arunce pantalonii în mașina de spălat. Apoi a dat buzna peste mine să avem O Discuție.

— Străbunica ta e aici ca s-o protejăm, nu s-o folosești pe post de țintă! a început ea.

Adevărul e că și eu eram destul de zdruncinat de incident, însă mama făcea să pară că o pusesem pe GiGi la zid pentru execuție.

— Îmi pare foarte rău. Dar nu încercam s-o nimeresc. Nici măcar nu știam că era acolo!

Mama se încruntă la mine:

— Dar tu te-ai uitat unde tragi, Matthew?

Avocatul meu interior mă sfătuia să nu răspund la întrebarea asta, așa că am zis doar:

— S-a ivit de nicăieri.

— Da, da, străbunica asta a ta e o adevărată ninja!

— A fost un accident, OK? Și i-am cerut scuze imediat. Era bine. Ba chiar a râs.

Dacă mama n-ar fi fost atât de chitită să mă facă să mă simt ca ultimul om, poate că aș fi întrebat-o de ce credea ea că a râs GiGi – de parcă faptul că trăsesese cineva în ea o înveselise cumva. Dar mama părea că nici nu mă aude.

— Are o sută de ani, Matthew. Ai fi putut s-o lovești în ochi sau să cadă din picioare!

— Ți-am zis că-mi pare rău, am bombănit eu.

Însă mama nu părea să audă nici asta.

— Nici măcar n-ar fi trebuit să te joci cu arcul ăla cu săgeți, a continuat ea. I-am trimis un mesaj lui taică-tu. De ce l-o fi lăsat el...

— Nu e vina tatei.

— Nu, admise ea. E a ta.

— Bine, îmi pare rău. Chiar îmi pare. A fost o tâmpenie, am zis eu, făcând dup-aia o pauză, să se vadă că eram sincer; apoi am continuat: Acum poți să-mi dai Switch-ul înapoi?

— Nu!

— Dar am fost afară! Și mi-am cerut și scuze!

— Îmi pare rău, Matthew, dar îți trebuie o pauză – una adevărată.

POFTIM? Mai aveam puțin și terminam *Zelda*! „Fii calm”, mi-am zis.

— Cât de lungă?

Pot să jur că mi-a aruncat un zâmbet de geniu malefic.

— Două săptămâni.

M-am încovoiat brusc de parcă *pe mine* mă lovise o săgeată în burtă.

— Tata n-ar face niciodată așa ceva!

Mama ridică din umeri:

— Casa lui, regulile lui. Casa mea, regulile mele.

— Nici măcar nu mă mai pot duce în vizită la el! am strigat eu. E pe alt continent!

— Îmi pare rău că ești blocat aici, cu noi, Matthew. Ai depășit totuși orice limită cu statul la calculator. Trebuie să te detoxifici. Și cum văd că îți place să scormonești prin cutiile altora, aș vrea să-ți petreci o parte din timpul ăsta liber, pe care doar ce l-ai câștigat, ajutând-o pe GiGi să-și aranjeze și ea cutiile.

— Alea din camera ei?

Practic în fiecare dimineață mama decreta că ziua aceea va fi cea în care o să facă ordine în cutiile pe care GiGi le păstrase în debara, la cămin. Dar în aproape fiecare seară, se prăbușea pe canapea la nouă jumătate, spunând că e prea epuizată ca să înceapă.

— Ar fi o activitate bună pentru amândoi, adăugă ea.

Am încercat să-mi închipui ce ar putea fi în ele. O proteză dentară. Cupoane expirate. Chiloți antici. Măiculiță, ce mai regretam acum *Zelda*, varianta de grădină! Nu voiam să stau într-o cameră prăfoasă, în care miroase-a acru și s-o întreb pe GiGi despre lucrurile ei. Voiam să mă întâlnesc cu prietenii mei. Voiam să îl văd pe tata. Voiam chiar și să mă întorc la școală (cine-ar fi crezut c-o să spun așa ceva?). Dar nu puteam face nimic.

Panica mea trebuie să fi devenit vizibilă pentru că expresia ei s-a mai îndulcit.

— După ce-o ajuți pe GiGi să-și facă ordine în cutii, mai vedem noi dacă îți recapeți sau nu Switch-ul, bine?

2

MILA

Kiev, Ucraina, URSS
 1932

Tropăiam în jos, pe scări, ca un elefant, cum îi plăcea Dașei să spună, când am văzut colțul plicului ițindu-se pe sub ușa de la intrare.

— Milacika, mai încet! strigă Dașa de la bucătărie. O să-ți frângi gâtul!

În viziunea Dașei, lumea era un loc periculos. Mă prevenea constant – legat de curent, pisici, așchii, fiare, căzi. Spunea povești tragice: o prietenă care nu-și ascunsese cosițele sub basma când frigea niște cotlete și a luat foc; un verișor care și-a scărpinat o pișcătură de țânțar până ce s-a infectat și-a murit; un bărbat din satul ei care a răs atât de tare la propria lui glumă încât s-a înecat cu o murătură. Avea legături cu mai mulți oameni care avuseseră parte de